

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/17971,Uroczystosci-zwiazane-z-60-rocznica-mordu-na-oficerach-Marynar-ki-Wojennej-II-RP-.html>
20.04.2024, 12:56

Uroczystości związane z 60. rocznicą mordu na oficerach Marynarki Wojennej II RP: „Gdynia pamięta - chwała Komandorom!” - Gdynia, 14 grudnia 2012

14 grudnia br. w Gdyni-Oksywiu odbędą się uroczystości związane z 60. rocznicą zamordowania wysokich stopniem oficerów przedwojennej Marynarki Wojennej, uczestników bohaterskich walk podczas kampanii polskiej 1939 r., którzy zostali w komunistycznej już Polsce skazani na karę śmierci na podstawie sfałszowanych dowodów, mających rzekomo świadczyć o ich „udziale w spisku wojskowym”. Uroczystości odbędą się pod zbiorczą nazwą „Gdynia pamięta - chwała Komandorom!”.

W 1952 r. komuniści zamordowali zasłużonych obrońców Helu z 1939 r., wybitnych oficerów Marynarki Wojennej: kmdr. Stanisława Mieszkowskiego, kmdr. por. Zbigniewa Przybyszewskiego oraz kmdr. Jerzego Staniewicza. Jedynym powodem, dla którego tych oficerów skazano na najwyższy wymiar kary był fakt, że zostali uformowani w niepodległej Rzeczypospolitej i wyznawali zasady obce ideologii sowieckiego komunizmu. Mimo że po II wojnie światowej poświęcili się pracy na rzecz odbudowy polskiej Marynarki Wojennej, zostali aresztowani, poddani brutalnemu śledztwu, podczas którego wymuszono na nich fałszywe zeznania, a następnie skazani na karę śmierci przez komunistyczny wymiar sprawiedliwości. Wyrok wykonano w piwnicach mokotowskiego więzienia w 1952 r.

O godz. 9.00 w kościele garnizonowym Marynarki Wojennej Matki Boskiej Częstochowskiej (ul. Śmidowicza 45) odbędzie się msza św. w intencji Komandorów Marynarki Wojennej, po niej (o godz. 11.00) -uroczystości pod tablicą ich upamiętniającą przy kościele pw. św. Michała Archanioła (ul. płk. Dąbka 1).

Głównym elementem obchodów będzie sesja popularnonaukowa „Niewinnie straceni - zbrodnia sądowa, przywrócenie honoru Komandorom”, która rozpocznie się o godz. 12.30 w auli Akademii Marynarki Wojennej przy ul. Śmidowicza 69 (pełen program poniżej).

Po sesji (o godz. 17.00) zaplanowano spektakl „Chwała Komandorom”, który zostanie zaprezentowany w Klubie Garnizonowym Grom (rondo Bitwy pod Oliwą).

Inicjatorami obchodów są Komitet Obywatelski pod przewodnictwem dr Barbary Pytko, Rodzina Katyńska w Gdyni oraz Stowarzyszenie Byłych Żołnierzy Morskich Sił Specjalnych FORMOZA. Współorganizatorzy uroczystości: Dowódca Marynarki Wojennej Admirał Floty Tomasz Mathea, Prezydent Miasta Gdyni dr Wojciech Szczurek, oddział gdański Instytutu Pamięci Narodowej, Muzeum Marynarki Wojennej oraz Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni.

Wstęp wolny, zapraszamy!

Program sesji popularnonaukowej

„Niewinnie straceni - zbrodnia sądowa, przywrócenie honoru Komandorom”

(moderacja i prowadzenie: Piotr Szubarczyk)

- 12.30–12.35 Wprowadzenie (dr Barbara Pytko, Komitet Obywatelski)
- 12.35–12.40 Wystąpienie Dowódcy MW (Admirał Floty Tomasz Mathea)
- 12.40–13.05 *Losy oficerów Marynarki Wojennej II RP po II wojnie światowej* (dr hab. Dariusz Nawrot, Akademia Marynarki Wojennej)
- 13.05–13.30 *Zbrodnie sądowe na terenie Polski w latach 1945–1956* (dr Zbigniew Szczurek, sędzia w stanie spoczynku, wykładowca akademicki)
- 13.30–13.50 *Gdynia w latach stalinowskich – propaganda* (Małgorzata Sokołowska, publicystka i wydawca „Encyklopedii Gdyni”)

13.50–14.10 Przerwa

- 14.10–14.30 *Mój ojciec. Historia pewnej zbrodni* (dr inż. Witold Mieszkowski, syn komandora Stanisława Mieszkowskiego)
- 14.30–14.50 *Ostatnie dni kmdr. por. Zbigniewa Przybyszewskiego* (Krzysztof Zajączkowski, autor monografii „Bohater obrony Helu”)
- 14.50–15.10 *Tragedia oficera i ojca – sprawa kmdr. Jerzego Staniewicza* (Piotr Szubarczyk i dr inż. Witold Mieszkowski)
- 15.10–15.25 *Pamięć o Komandorach w Muzeum Obrony Wybrzeża w Helu* (mgr inż. Władysław Szarski, zastępca dyrektora Muzeum Obrony Wybrzeża)
- 15.25–15.40 Dyskusja, refleksje – głosy z audytorium. Zakończenie sesji